

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

NAPREJ.

Oznaniła.
Za navadno tristopno
vrsto se plačuje:
6 kr., ktera se enkrat,
9 " " dvakrat,
12 " " trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 21.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ljubljanski deželni zbor.

10. marca. (24. seja.) Zadnje seje zapisnik se je prebral in potrdil. G. prvosednik je oznanil prošnjo ljubljanskih me-sarjev, naj bi se odpravil méšu postavljeni cénovnik (tarifa). Izročila se je prosilnemu odboru. Potem se je zopet na dalje začel razgovor o patronstvu. §§. 9. in 10. sta bila potrjena. Pri §. 11. je dr. Zupan nekaj svetoval, kar je pa kmalo umeknil, ker je dr. Toman pred zbornico položil drug, na-tančnejši nasvet, ki je bil ovržen, ker je 14 glasov bilo zanj, 15 pa ne; zato je obveljalo, kakor je želel odbor. Potrdili so se dalje §§.: 12., 13., 14., 15., 16. in 17. G. baron Apfal-tern je svetoval, naj se §. 18. tako prenaredi, da v zido-vanjski odbor sme tudi patron priti. Potrdilo je glasovanje, samo da je naročeno odboru, naj temu paragrafu dá primerne besede. Ostala sta nepremenjena tudi §§. 19. in 20. G. pl. Wurzbach je hotel, naj se popravi §. 21., ki govori: „vse zapovedi o tem zakonu imajo veljavo, če jih ni uže ta zakon sam prenaredil“; ali ta nasvet je ostal brez podpore. — Ko se c. komisar g. baron Schloissnigg ni ustavljal malim pre-naredbam, zato je nasvetoval poročevalec, naj se v pri-hodnjaj seji prebera ves ta zakon. Na to je prišel na vrsto dr. Zupanov nasvet, kterega je bil podal 23. seji, da bi se namreč odkupilo patronstvo. Pl. Wurzbach je hotel, naj se izroči novemu odboru, ali obveljal je nasvet g. dr. Zu-pana, ki pravi, da bi se na posvetovanje dal odboru uže za to osnovanemu. Odločena je prihodnja seja za petek 13. dan t. m. Temu pak se je vpri g. dr. Toman, rekoč, da bi imela denes tudi vrsta priti na ljubljansko višo realko, vzlasti ker se uže koncu bližajo letošnje seje. Poslanec g. Dežman pak je opomnil, da je kupčijska zbornica (handels-kammer) poslala deželnemu zboru neko premisljiva vredno poročilo, ki ima v sebi marsikaj važnega o realkah, pa da se je to poročilo še le denes položilo pred zbor. Torej v petek pride vrsta na ljubljansko višo realko ter na zakon o varstvu in brambi kranjskega bučelarstva. — Razgovori o patronstvu so bili prav zanimljivi. Pohvaliti je g. Kromerja, da je veliko znanja in premišljenosti pokazal, ko je zagovarjal od-borov nasvet; gg. kneza in vladika Vidmarja, dr. Zupana in dr. Tomana pa zaradi njihovih vznesenih in svobodoljubih misli.

Govor poslanca g. dr. Tomana v deželnem zboru 24. dan februarja.

Povedal bi še nekoliko o davku za pridobitek (erwerb-steuer) in o dohodovini (einkommensteuer.) Davek za pridobitek je v Avstriji vpeljal patent 31. decembra 1812, in raz-

glašen je bil po Kranjskem leta 1816. Tudi ta reč ni preveč na tanko v red spravljena, ker ima za podlogo to, koliko ljudi biva v tistem kraju, kjer živi človek, kteremu se ta da-vek naklada. Tukaj bi le opomnil, da je v naši deželi prav dosti malih rokodelcev, na pr. zidarjev, stolarjev, čevljarjev, krajačev, ki le časi opravljajo ta posel, ter delat hodijo od hiše do hiše. Plačevati jim je po 4 gld. na leto brez priklada, kar je zelo dosti, in torej se zgodi tem ubožcem, da jih ka-znujejo, če naredé časi kak prestopok. Tacim rokodelcem je davek za pridobitek previsok; drugi veliki obrtniki pa še pre-malo plačujejo. Sicer bi tudi še denes imenoval izgled iz la-stne izkušnje. Pravdniki (advokatje) in biležniki (notarji) po Kranjskem plačujejo davek po tem, kolikor duš ima tisti okraj, v kterem živé, ker dačni uradovi mislijo, da je toliko dela, kolikor ljudi v tistem okraji; plačevati je torej najviši davek, t. j. po 26 gld. 50 kr.; v Istri se jim uže boljše godi, ker dajó samo po 5 gld. 50 kr. na leto. Ne govorim sam sebi na korist, ampak le menim, da število duš tistega kraja, v kterem biva obrtnik, ni prava podloga, ker vzeti bi se morali vsi okraji više deželne sodbe, ako bi hoteli po okrožji njegove delavnosti davek nakladati pravdniku, ki ima pravico ves okraj više deželne sodije zastopljati, in moral bi se mu postaviti sam Bog védi kolikošen davek. To bodi rečeno sa-mo zato, da bi se videlo, kako napečno podlogo ima tudi da-vek za pridobitek. Le v naglici in po vrhu sem tukaj v misel jemal napečne podloge družih pravih davkov; pa ven-dar je dokazano, da vsako povikševanje tacega davka, ki je opt na krivo podlogo, mora biti dvojna krivica, mora biti povik-ševanje poprejšnje krivice. Torej me je srce jako bolelo pri tistih sejah slavnega državnega zbora, v kterih so gg. po-slanci naše dežele povzdignili v njenem imenu glas, in doka-zovali, da mi nečemo biti izimek, temuč da plačevati hočemo take davke, kakoršne druge dežele. (Živa pohvala.) Posebno zato mi je še bolj žal opominjati se le-teh sklepov, ker je vsak za-se trdno prepričan, da naša dežela ima uže zdaj pre-velike davke; pa zaradi enakosti smo vendar tudi mi pali v naredbo, po kterej nas bodo povikšani davki prihodnjic le še bolj pritiskali. (Pohvala.) Moja gospôda! pač bi lahko potem človeka začel obhajati sum o dobrotah fe-bruarjeve ustave; kajti, kadar se je govorilo, koliki naj davki bodo, kako naj se plačujejo, ali jih je dovoliti ali ne, imeli so več pravice naši stanovi, nego je imamo v državnem zboru mi, ki se ne moremo vprieti, da nas bi ne preglásile druge velike dežele. (Dobro! dobro!) Žal mi je tudi moja gospôda! ker vidim, ko se oziram v prihodnost, da težko kdaj pridemo do svojih pravic, ako se bode tako sklepalo.

Naj mi bode le dovoljeno, da ob kratkem pregledam, zakaj je državna zbornica tako ukrenila, — ob kratkem, in si-

cer le toliko, kolikor ta reč semkaj spada. Govorilo se je, da pri povikšanih pravih davkih gré zató, naj po vsej državi vsaka dežela po svoje moči z davki pomaga, da bi se dobilo toliko novcev (denarjev), kolikor jih imeti hoté državne potrebe. Tako so bili v poročilu podprti davki povikšani za leto 1863; naslanjalo se je tudi na tisto, kar je bilo govorjeno, ko je prišla vrsta na upravno leto 1862; pri-stavljalo se je dalje, da vzroki, tam povedani, veliko trdnejše veljajo tudi za leto 1863. Ali odbor je za leto 1862 le ime-noval kaj obilo taci vzrokov, po katerih je nemogoče davke povikšati, ako nečemo, da bi se naredila kvara obrtnosti; ako nečemo, da bi se poškodovala ter načenjala istina (kapital.) Tako se je govorilo tudi o najmovini in nazredovini. Če vzroki 1862. leta veliko trdnejše veljajo tudi za leto 1863, potem ne umejem, kako je bilo mogoče, da se je iz tistih vzrokov prišlo do čisto drugačnega sklepa, namreč do sklepa, naj se davki povikšajo. (Dobro!) Tisto poročilo je dalje tudi govorilo, da bi utegnili primerno biti, naj bi se povikšali vsi davki, in sicer kar se največ dá po enacem merilu, da bi se kake nove krivice ne pridružile k zdanjim krivicam, ki so se naredile nekoliko zarad napečnih dačnih načél (principov), ne-liko pa zato, ker so se teh načél pomanjkljivo držali. Ako se pripozná, da so nekteri davki na kriva načéla postavljeni; da so nekteri davki napek izpeljani: kako je mogoče, da bi se potem povikšali vsi davki po enacih načélilih? (Dobro!) Krivica je očitna. Če so uže hoteli davke povikšati, naj bi mar bili rekli: državne zadeve, novčne (denarne) stiske to ukazujejo; ali pravičnih vzrokov, logičnih vzrokov tej reči niso našli! (Glasovi: res je!)

Kako bode naša dežela te davke plačevala, če pomisli-mo, da so jej dozdanje prevelike teže tako zelo pobrale moči, da so jo tako jako polomile? Kakova je zdaj obrtnost po Gorenskem? Gorenski kmet več ne more plačevati davka, če ne vzame na pomoč, kar si je prislužil z obrtnostjo, ali če ne ide v gozd, kjer odkruši nekoliko od svoje istine (kapital), ter prodá, samo da nabere za davek. Pogledimo, kako vsaka delavnost in trgovinstvo peša, kako se popolnoma ustavlja obrt-nost z jeklom in železom po Gorenskem, koder se je mnogo več pridobilo nekdanj, nego zdaj, s platnom, suknom, síti in že-lezom! Pogledimo, ali ni po Notranjskem vse mnogo slabše, odkar je prišla železnica? Ozrite se na Dolensko! Tu bi vprašal g. Derbiča, kako se je godilo tam doli, ko je bil pre-jél 20.000 gld. iz domače blagajnice Nj. veličanstva presvitlega cesarja; kako je delil novce (denarje) od hiše do hiše, da bi siromake žive ohranil! (Glasovi: res je!) Tako je po našej domovini, kar najbolj čuti Gorenska in Dolenska, ker imati največa zemljišča. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Trsta. m. — V Trstu je Slovanom 9. dan t. m. minol brez kake slovesnosti. Prepovedano je nam bilo, da bi sla-vili pri maši sv. Cirila in Metoda, ktera sta Slovencem pri-nesla pred 1000 leti (863) luč sv. vere, ko sta bila poslana iz Carigrada slovenskim knezom Rastislavu, Svetopolku in Ko-celu, da bi oznanjevala krščanstvo. — Vse smo uže bili spravi-li v red; čitalnični odbor je bil razposlal oznanila, da bode ob 9. uri zjutraj maša, zvečer pa vélika „beseda!“ ali naša policija se pismeno oglasi, da „maše“ nikakor ne more dovoliti, ker bi to bila demonstracija, ki utegne imeti Bog vé kake nastopke. Zato je odbor moral oporeči slovesnost. Dobro vemo, da se bode temu čudil vsak; najbolj pak se mi čudimo, ko vendar imamo to čast, da sta med udi naše čitalnice tudi dva

viša policijska uradnika zapisana. Ker zelo pogostoma pri-hajata v čitalnico, sodimo, da jima je naša reč jako na srcu; da jima je drago videti, kako neutrudno in krepko se povsod potezajo Slovani za svojo čast in korist; kako navdušeno je večina Slovanov zopet prišla se zapuščene domovine. Ker sta gospoda čitalnična uda, zakaj se tedaj na pravem mestu nista oglasila z veljavno besedo, ktero tudi imata; zakaj nista raz-ložila, da ni to nikakoršna demonstracija, ker sicer ne bi smeli te slovesnosti obhajati v Ljubljani, Gradcu itd.; zakaj nista povedala, da to je dolžna zahvala Bogu za veliko do-broto, ker nam je sv. Cirila in Metoda poslal razkladat našim očetom sv. pisma, in ker sta učila in prva pisala v slovan-skem jeziku, da sta tudi osnovala slovansko slovstvo?

Iz Gradca. Ž. — Tisočletnica sv. Cirila in Me-toda. Kdor koli v štajerskem Gradcu ide od južne strani (od poprejšnih železnih vrat) proti mestnej župnej (farnej) cerkvi, na njenem licu vidi podobe štirih svetnikov. Prva izmed njih kaže mašnika z odprto knjigo, na ktere se bere ime: IVO. Porodil se je bil ta Ivo leta 1253 od začimnih (premo-žnih) roditeljev Iva Halorja in matere Hadou na zdanjem Francozskem, in sicer v severnem delu, kteremu se pravi Vendee, ker so v njem bivali nekdanji Vendi. Za mašnika posvečen je bil delj časa oskrbnik ubozim, potlej pa župnik v Tresdreu in Lohancu. *) Ti dvé besedi kažeti slo-vansko koreniko, in pričati, da so najbrže nekdanj tudi ti kraji bili slovanski. Pred nekoliko leti mi je pravil francozki, tam porojen duhovnik L., ki je več let maševal vójvodici Bery na Štajerskem v njenem gradu Brunsee, da se še dan denes Ven-dejci skoraj nosijo prav tako, kakor ogerski Slovaci, kterim so tudi po telesu in značaju zelo podobni. — Vsak narod pa z veseljem slavi svoje sv. rojake, Lahi sv. Antona Padovanca in Karla Boromeja, Avstrijanje Leopolda, Čehi Vaclava, Po-ljaci Stanislava in Kazimirja, Ogri Štefana itd.; zato so v srednjem veku Slovani kaj radi čestili sv. Iva, in Štajerci so ga postavili na čelo nove cerkve poleg sv. Petra in Pavla, kar živo priča, da je švigal onih dob slovanski zubelj po le-teh krajih mnogo krepkejšo nego zdaj.

V tej božjej hiši smo 9. dan t. m. hvaležni praznovali tisočletnico sv. Cirila in Metoda pri pétej maši — dasitudi v drugačnih okolnostih. Hvalili smo Boga, in slavili sv. brata, ki nam sta bila poslana iz mesta Soluna: a) da sta blago luč sv. vere in podlogo prave sreče in omike prinesla našim pre-dedom in po njih tudi nam; b) da sta razsvetljena ustanovila slovanske črke, ter nam poslovenila sv. pismo in več družih bukev, grških in latinskih, kar veselo priča, kako izobražen je bil uže tedaj slovenski jezik; c) da sta nam s sv. pismom podarila trdno stalo slovstvene zloge. — Želeli smo, naj bi se k nam zopet vrnila edinost v slovstvu in veri, ker smo vsi ene krvi. Premišljali smo, kako sveta nam je dolžnost, vedno skrbeti in truditi se, naj bi preblando vezilo svetih bra-tov čedalje veselejše družilo in vezalo bez razdora, odločka in razločka nas prave brate po veri, krvi in jeziku, bolj pa še po krepkej ljubezni, ktera bratovski objemlje vesoljni božji svet.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Prihodnja „beseda“ v čitalnici bode 22. dan t. m. ob poli osmih zvečer.

Štajerska. V Gradcu so imeli Slovenci 9. dan t. m. na spomin sv. Cirila in Metoda slovesno mašo, zvečer „besedo.“

*) V njegovem životopisu beremo več slovanskih imen: Ivo Sveti, Ivo Traagezel, vdova Levevec, opatija Relec, cerkev Arrel, škofija Lemo-vička itd. Pis.

kakor smo bili uže oznanili; ali prepovedana jim je bila slovenska pridiga v mestnej župnej cerkvi, ker je ta cerkev nemška.

Dunaj. Narodna banka po novem letu začne izdajati nove bankovce od najviše vrednosti do tistih, ki so po 10 gld.; stare pak bode jemala nazaj.

— Stari krajevarji in polci ($\frac{1}{2}$ kr.) bodo izmed ljudi pobrani do konca avgusta t. l., in po 1. septembru več ne bodo imeli veljavnosti.

— Čuti je, da grof Mazzuchelli neče ostati več za prvosednikovega namestnika v državnem zboru. Ker je g. profesor Hasner namenjen za prvosednika namestu g. ministra Heina, torej se morata izvoliti dva nova prvosednikova namestnika. „Presse“ piše, da sta odločena temu poslu državnega zbora poslanca grof Gleichspach in Szabel.

— Novi tiskarni zakon je uže 9. dan t. m. dobil moč, in ovržena je policijska tiskarna pisalnica, ki je bila narejena 1850, ter postavljena tiskarna pisalnica deželne sodbe; ta namreč bode zdaj za sodnjo policijo v tiskarnih rečeh.

— V tiskarneji tožbi na dr. Tkalca 7. dan t. m. je Našelski zagovarjal konec tistega sestavka, ki je pisan o narodnostih z ozirom na južne Slované. Vprašan je bil tolkovalc (tolmač) g. Vilemir Barbarić o sestavkih, vzetih iz „Pozorja“ in lista „Il Nazionale.“ Odgovoril je, da je iz „Pozorja“ skoraj povsod le predstavljeno od besede do besede, samo namestu „žaliti“, (verletzen) da je rečeno „teptati“, in da je pristavljena beseda „pogubonosn“ (verderbenbringend.) O sestavku iz časnika „Il Nazionale“ pak je rekel, da je prvi del zopet zvesto predstavljen, samo nekoliko da je izpuščenega, pa nekatere ostre besede so s krotkejšimi naméščene. G. Jenko, tolkovalc, izbran da pové svojo misel o koncu sestavka vzetega iz lista „Il Nazionale“, pravi, da je prestava krotkejša od originala povsod, kjer se od njega loči, in da se je mnogo zelo trpkega izpustilo. G. Navratil, tolkovalc češkega jezika, govori o sestavku vzetem iz „Hlasa“, da ta sestavek je samo skrajšek iz češkega časopisa, in povsod krotkejši od originala, in da je izpuščenih dosti izglede, ktere je imel „Hlasov“ sestavek.

— Tiskarja Holzwartha v tožbi na „Ost und West“ je otél novi tiskarni zakon; državni pravdnik Lienbacher mu je namreč oznanil, da je denes (9. dan t. m.) prvič veljavo dobil novi zakon, v katerem je pisano, da tiskar več ni odgovoren za tiskane stvari, če le vrednik prevzame odgovornost, in tako so njegovo preiskovanje ustavili. Na to je govoril državni pravdnik, da se v „Pozorjem“ sestavku vladi očita, da je s februarjevo ustavo poteptala ogersko-hrvaško državno pravico; da je obudila rázkol med centralizmom in federalizmom, ker je nemčila, kar se tiče narodnega ozíra, in centralizovala, kar se tiče ozíra državnih pravic. „Teptá“ se le tisto, kar se zaničuje. Ni treba še le opominjati, kako se je v Avstriji pomnožila notranja dovoljnost in spoštovanje tujih držav, od kar imamo ustavo; torej vlada ne zavira napredovanja in blagosti avstrijskih narodov. Tkalac je rekel, da se mu rodoljubje ne more šteti v pregreho; in res da rodoljubje ni pregreha, pa tudi pregreha ni rodoljublje; ljubezen ni hudodejstvo, ali iz ljubezni se lahko naredi hudodejstvo. „Pozorjev“ sestavek je ves pripraven, obuditi sovraštvo in zaničevanje do vlade. Tkalac je ugovarjal, da nihče dobre vlade ne more pristuditi. Gotovó ne z resnico; z lažmi in obrekovanjem se pa najboljše vladi lahko zelo nagaja. Kdo je kriv, da ljudje ne upajo, in da se vpirajo vladi? Tisti ki po časnikih v eno mér vladne namene črnijo, in dévajo v sum. Dokazoval je deželni pravdnik dalje, da sestavek iz lista „Nazionale“ je avstrijskeji vladi budil sovraštvo in zaničevanje,

pa ne turškeji; naposled pak je storil nasvet, naj se Tkalac dene 1 leto v težko ječo in izgubi 2000 gld. pológa (kavcije), Našelski pa naj se v težko ječo zapre 6 mesecev in Leskovec 4 mesece v ječo. Dr. Vilas (Tkalčev zagovornik) je poleg drugega djal, da naredba državnega zbora 26. februarja 1861 ni način avstrijske vlade (regierungsform); da imamo vlade zgolj samodržne, ustavno-samodržne in republikanske; da §. 65. a kazenskega zakona bi potem veljal, ko bi si kdo prizadeval, naj bode ustavna avstrijska država zopet zgolj samodržna, pa ne, če vlade ne izpodmléva, ampak samo želi, da bi se v njej le popravile posamezne stvari. Kaj je februarjev patent? Nj. ekselencija vitez Schmerling je rekel v 19. seji državnega zbora, da februarjeva ustava nima obsézati vseh starih in novih zakonov, ampak ima biti samo zakon državnega zastopa (reichsvertretung.) Februarjeva ustava je tedaj le zakon državnega zastopa, in po §. 4. je prememba po ustavnem potu mogoča. Ali kako bi se to moglo storiti, ako ne daje ustavno življenje pravice, da se nedostatki (mängel) smejo odkrivati? Nasprotje (opozicija) ima pravico boriti se zoper take nedostatke. Da ni februarjeva ustava način avstrijske vlade, vidimo iz tega, ker februarjeva ustava lahko neha, pa zato ni treba, da bi Avstrija premenila način svoje vlade, kar se tiče kazenskega prava. Resnica je, da je bila februarjeva ustava precej v začetku obudila prepír med centralizmom in dualizmom, in bila je bojem nasprotne stranke odprta; vladnega načína, po zmislú državnega prava, pa nikoli nihče ni izpodbijal. Prepričan sem, da §. 65. a kazenskega zakona več ne more obstati, od kar imamo ustavno načélo. Veljal je lahko poprej, ko se je vlada ogrinjala s plaščem neodgovornosti in nezmotljivosti, pa ne v državi, ki je na pravico oprta, v ktereji tisk smé kazati, kje in koliko še manjka. Dokler se govori le resnica; dokler se ne páči, kar se je zgodilo; dokler je pisatelj sam prepričan, da je to prav, kar piše: ne more biti vreden kazni. Res je, ako odkriva napáke, da to uradovom ne budi ljubezni; ali tega pisatelj ni ménil storiti; hotel je le, da se okolnosti popboljšajo. Zagovornik je nasvetoval, naj se sklène, da je dr. Tkalac popolnoma nedolžen, in da ne bode nič kaznovan. — Tudi Leskovca je zagovarjal dr. Vilas, in rekel, da je bil samo predstavljavec, in da torej more biti odgovoren toliko, kolikor stavec ali popravljač tiskarnih pomot, in da je novi tiskarni zakon v resnici slabo vpeljan s tólicimi káznimi, kolikoršne je državni pravdnik nasvetoval njegovemu zagovarjancu. (Dobro! Dobro!) Prvosednik je moral poslušalce opomniti, naj bodo mirni. Ko je govor minol, Tkalac objame in poljubi svojega branitelja. Naposled je povedal prvosednik, da bode 12. dan t. m. oznanjeno, kako je kteri izmed toženih obsojen.

Trojedina kraljevina. „Pozor“ piše, da je na Dunaji dovoljeno, naj se ustanovi južnoslovanska akademija.

Dalmacija. Poslanec Pavlinović je deželnemu zboru v slovanskem jeziku podal vprašanje, v katerem pripoveduje, da je bil minister Bal leta 1858 v Zader poslal ukaz, naj bi se dalmatinske niže učilnice spravile v red po načélih, oznanjenih marca meseca leta 1855. Deželno poglavarstvo pak je bilo izkušeno bolj od dunajskega, vneto bolj od ministra Baha, in položilo je ta ukaz med pisma, kakor bi Dalmacija ne živela. Še le 1860, ko je zopet bila ustava dana, pošlje poglavarstvo ukaz okrožnim uradovom; ali dan denes, ko je tega uže tri leta, učilnice vendar še niso odprte domačemu jeziku. Dalje Pavlinović toži, da je vlada za oglednika učilnicam poslala tujca, ki ne zna jezika, in tudi ne vé, kaj potrebuje dežela. Govornik vlado, birokracijo itd. jako graja in vpraša naposled: 1) Kdaj se do dobrega izpolni, kar je bilo ukazano

leta 1858? 2.) Zakaj ne pridejo iz Dunaja knjige, ki so učilnicam potrebne? 3.) Ali je vlada že preskrbela, da se učitelji naučé narodnega jezika? — Cesarski komisar je oznanil, da v enej prihodnjih sej odgovori tem vprašanjem. — Slovenci pa vprašamo, kdaj pridejo v ljubljanskem deželni zboru na vrsto naše učilnice, ki so tudi jako jako potrebne, da se predručajijo in poboljšajo?

Česka. List „Boleslavan“, ki je prišel do zdaj le vsak deseti dan med svet, bode od 1. aprila izhajal vsak teden. Pisal bode o politiki, kmetijstvu, in donášal tudi kratkočasne sestavke.

— Za dopisujoče ude srbskega društva govornih umetnosti so izvoljeni gg.: Hattala, Jezbera, Kolař in črnogorski tajnik Vaelik. — God sv. Cirila in Metoda se je po vsej deželi slovesno praznoval. Kardinal Schwarzenberg je bil zapovedal, naj se v vsakej farnej cerkvi služi péta maša.

Galicija. „Goniec“ je bil 7. dan t. m. uže spet ustavljen.

Ruska. Pišejo, da se Rusi pripravljajo za veliko bitvo s Poljaki; vporniki pa to menda vedó, ker se vedno bliže avstrijske meje pomičejo.

Poljska. „Czas“ pripoveduje, da je Bogdanovič ujet, Nečaj pa ne. Po noči 8. dan t. m. je prišlo 30—40 vpornikov v Mihalovice, kjer so potrgali ruske orle, in požgali pisma in bukve.

— List „Wienerzeitung“ pripoveduje, da je bil narodni odbor posestniku Dziedzickemu naložil davek, in ker ga Dziedzicki ni hotel plačati, da ga je odbor na smrt obsodil. Prišli so torej k njemu trije možje, ki so mu prebrali smrtno sodbo, in potem ga ustrelili. — Časopis „Kreuzzeitung“ pripoveduje, da pojde Konstantin iz Varšave, in da za njim poglavarstvo prejme za zdaj vojskovod Berg, dokler ne bode Hesenskega Aleksandra, ki je odločen tej službi.

— Narodni odbor po Varšavi prav delavno zbira novcev (denarjev), in mladenčem, največ rokodelcem, še zmirom ukazuje, naj Varšavo pustivši odidó k vpornikom. Plemstvo se vpóra vdeleži potem še le, ko bode vojskovod Vysocki za glavnega poveljnika. Vielopolski je še zdaj nevarno bolan. Hitro bi utegnil kdo drug na njegovo mesto biti postavljen.

— Časniki pišejo, da ni res, kar se je do zdaj razglasilo, kaj in od kod je Langievič. — Martin Langievič se je porodil v poznanski velikej vojvodini; njegov oče je bil zdravnik. Konci leta 1840 se je modroslovja učil na vratislavskem vseučilišču, od koder je šel pozneje na vseučilišče v Prago, da bi se tam izuril v slovanskih narečjih pod slavnim Čelokovskim, ki je bil 1848. leta prišel iz Vratislave v Prago. Ali uže po nekoliko mesecih se je vrnil zopet v Vratislavo, da bi se učil matematike. Ker pa ni imel potrebne podpore, zato je šel otroke učiti k necemu poljskemu grajščaku, kjer je bil dobro plačevan. Po dveh letih je bil zopet v Vratislavi, in potem je šel v Berlin, kjer je leta dni služil pri topnikih. Pozneje je bil v Parizu in tudi na Laškem; z Garibaldom je vojeval v Sicilii in Neapolji; po vojski pak je bil učitelj poljske vojne učilnice v Kuneji. Langievič je majhne postave in kaci 34 let star.

Srbska. Turška je sklenila ob srbske meji straže postaviti.

Črna gora. Strelnice ostanejo samo na koncih turške ceste; druge se morajo podreti.

Italija. „Politik“ pripoveduje, zakaj je hotel službo pustiti kardinal Antonelli. Gospod Fausti, njegov tajnik, bogatec, ki ima milijone, pravi, da je bil na ulicah prijet in v ječo devén; a nič se ne vé, zakaj. To je bil ukazal pravoso-

dnji minister; Antonelli pa tega ni vedel. Fausti ima v rokah francozke dopise, in zato je za-nj prosil francózki poslanec. Gospod Latour d'Auvergne se je pa neki zelo čudil, ko je slišal, da Antonelli ni uže poprej znal za to. Kardinal pišejo da je bil jako razžaljen.

— V Brešii je bil 8. dan t. m. zbor za Poljake. Prvosedoval je poslanec Zanardelli, in oglasilo se je osem govornikov; izpodbadali so vlado, naj se hitro oroži na tiste, ki so nasprotni narodnostim in svobodi. Ta dan je bil tudi v Neapolji zbor za Poljake; prvosedoval je Ricciardi. Sklenilo se je, Poljakom oznaniti sočutje in zbirati za-nje novcev; opomnilo se je dalje, kako bi želéti bilo, naj se italijanska stolnica iz Turina premakne v drugo mesto, ki bode bliže Rima.

Francozka. Na Francozkem se je osnoval poljski odbor, v katerem so gg.: Carnot, Corbon, Pelletan, Huet, Henri Martin, Frederic Morin, Lavrent Pichat, Delestre, Vacherot. Njegov namén je po časopisih Poljakom nabirati novcev (denarjev), in ljudi vnémati za poljsko reč.

— Francozi bridko tožijo, da jih je v poljske zadevi prevaril Palmerston, ki hoče v tej reči Francoze osámiti. Pripovedujejo celó, da sam papež misli 16. dan t. m. v konzistorii govoriti za Poljake.

Grška. Bavarskega konzula Bernaua so peljali iz policijskega poslopja v ječo krvave sodbe.

Amerika. Zavezniki so 18. februarja začeli streljati na Vicksburg. Konfederirci so na rudečej reki osvojili zavezniško oklopljeno ladijo (panzerschiff) Queen of West. Zavezniški senat je sklenil, da se ovrže zakon „Habeas-Corpus.“ V severnem zapadu so nedovoljni z Linkolnom.

Javne prodaje.

D r a ž b e			Imena tistih, katerih posestvo se prodaja	Od kod so doma?	Okrog:
1.	2.	3.			
13. mar.	10. apr.	8. maja	Jože Zalokar.	iz Kostanjevice.	Kostanjevica.
13. „	10. „	8. „	Jože Olovac.	„ Brloga.	„
13. „	10. „	13. mar.	Jože Jaklič.	„ Podgorice.	V. Lašče.
8. apr.	8. maja	12. jun.	Jakob Zakrajšek.	„ Raven.	Lož.
„	„	14. apr.	France Kočevar.	„ Starega trga.	„
15. apr.	15. maja	16. jun.	Janez Avsee.	„ Markove.	„
„	„	14. apr.	Janez Avsee.	„ Uševk.	„
„	„	21. „	Jože Strle.	„ Polan.	„
„	„	18. „	Gregor Gradišar.	„ Radleka.	„
17. „	19. „	19. jun.	Jernej Dobravec.	„ Velikega vrha.	„
17. „	19. „	16. maja	Andreja Juvančič.	„ Raven.	„
28. mar.	29. apr.	30. „	Andrej Urbas.	„ Ivanjega sela.	Planina.
24. „	25. „	27. jun.	Matija Stine.	„ Rajhenava.	Kočevje.
20. maja	20. jun.	21. jul.	Jože Hutter.	„ Čvišlarjev.	„
17. mar.	18. apr.	19. maja	Janez Kraševce.	„ Meršečnje va- si.	„
17. „	18. „	19. „	Jakob Robuse.	„ Gorice.	„
17. „	18. „	19. „	Franc in Ana Bavear.	„ Pirč.	„
„	„	24. mar.	Lena Stalcer.	„ Kočevja.	„
18. mar.	18. apr.	19. maja	Miha Hönigman.	„ Starega loga.	„
„	„	27. apr.	Janez Sluga.	„ Sekirišča.	V. Lašče.
„	16. mar.	20. „	Jože Ravgar.	„ Vrhpolja.	Zatičina.
20. mar.	20. apr.	20. maja	Tomaž Rogáč.	„ Bleda.	Radolica.
27. „	28. „	27. „	Jakop Sterk.	„ Predgrada.	Črnomelj.
21. „	20. „	21. „	Stefan Strucel.	„ Otovca.	„
„	8. „	8. „	Janez Benčič.	„ dol. Semona.	Bistrica.
28. mar.	30. „	1. jun.	Janez Kotar.	„ dol. Prapreča.	Zatičina.
13. apr.	16. maja	18. „	Jozefa Selan.	„ Zagorice.	„
11. „	16. „	16. jul.	Jernej Kadunc.	„ Vrha.	„
„	16. mar.	15. apr.	Jože Anzele.	„ Tomislja.	Ljubljana.
28. mar.	27. apr.	27. maja	Katra Trontel.	„ Podgorice.	„
„	„	8. apr.	Barbara Čepudar in Valentin Homove.	„ Ljubljane.	„
27. mar.	27. apr.	29. maja	Matija Vivoda.	„ Bereče vasi.	Metlika.
23. „	24. „	27. „	Matija Kolar.	„ Prapreta.	„
18. „	18. „	21. „	Jakop Grahek.	„ Desine.	Črnomelj.

Dunaj 10. marca. Nadavek (agio) srebru 114.60.